

da de største Banffeligheder for de tekniske Mænd, der have med Sagen at gjøre, at komme til et fornøftigt Resultat. Naar det nu imidlertid kan siges at være flet ved de Skibe, vi have bygget i de senere Aar, fører det i alt Fald dertil, at der bliver en saa stor Forskjel mellem de Skibe, der skulle henføres til samme Klasse, at det ikke kan Andet end være til stor Skade for deres Anvendelighed i Krigstid, og da vi aldrig kunne vente at faae Andet end en meget lille, en meget indskrænket Flaade, er det af største Nødvendighed, at hvert enkelt Skib bliver saa fuldstændig svarende til den Klasse, hvortil det henhører, og saa tidssvarende i enhver Henseende som muligt, men det kan kun gjøres derved, at man har den Plan færdig, hvorefter man vil bygge, og derefter faar Penge bevilgede i Henhold til denne Plan og de dertil hørende Overflag. Jeg ser saaledes ikke rettere, end at, hvis man skulde vente sig et heldigt Resultat af det, som ønskes gennemført, maatte Skibene saaledes tilstrækkelig karakteriserede være optagne i Loven, saa at det, der var Gjenstand for Bevillingen, og det Arbeide, man vilde udføre, var tydelig og klart angivet deri. Var det Tilfældet, og de fornødne Midler ligeledes anviste, vilde man først se sig i Sand til at gaa rolig frem og tilveiebringe et saa godt Resultat, som vi efter vore Forhold kunne vente. Jeg vilde anse det for at være langt heldigere, at man paa selve denne Lov fører det Slag, der er nødvendigt for at gennemføre en saadan Sag, end at man skal indskrænke sig til Smaatampe, hver Gang man skal tage et nyt Skib for. Jeg tvivler ikke om, at den høitærede Minister har en god Grund til at forelægge Lovforslaget i den Skikkelse, som flet er, men paa den anden Side er det ved 1ste Behandling af en saa vigtig Sag en Pligt at sige sin Mening om det hele Spørgsmaal. Følge hvad der i Anmærkningerne er anført, fremgaaer det, at det er Ministerens Hensigt at lade disse Skibe, for saa vidt Planen bliver gennemført, bygge her i Landet dels paa Orlogsværftet og dels udenfor, idet vi i Kjøbenhavn besidde et saa fortrinligt Jærnskibsbyggeri, at der ikke kan være mindste Betænkelighed ved at overdrage det Bygningen af upantsrede Skibe. Skulde der være Mere, end hvad det kan overkomme, eller skulde det være bestjæftiget paa anden Maade, saa besidde vi i Helsingør et meget vel indrettet Skibsbyggeri, som ogsaa maatte kunne komme i Betragtning i anden Række. Medens de i Anmærkningerne til Lovforslaget fremsatte Ytringer, som angaa Bygningen her i Landet, synes at angaa de upantsrede Skibe,

er det derimod ikke tydeligt, at den høitærede Minister ogsaa har tænkt at lade Torpedobaadene bygge her i Landet, saaledes at altsaa den Bei maa antages muligvis endnu at ville blive benyttet, at hente dem fra Udlandet. Jeg maa i den Henseende andrage særdeles paa, at man søger at bringe Bygningen af den Art Fartøier frem i Landet selv. Det er et saa skrøbeligt Materiel, der under Krigsforhold især er saa let udsat for Beskadigelse, at det er af største Vigtighed, at man har let ved Haanden alle de Midler, som ere nødvendige for at holde dem vedlige, opretholde dem og i fornødent Fald, hvis Tiden er der, at bygge nye. Jeg nærer aldeles ingen Tvivl om, at Orlogsværftet er fuldstændig i Stand til at bygge disse Fartøier, og naar det indretter sig derpaa, vil det ogsaa være i Stand til at gjøre det, uden at det paa nogen Maade vil genere Bygningen af større Skibe, som foreskalder der. Hvad Maskinerne angaar, saa er der mere end en Fabrik her i Landet, som man med fuld Tryghed kan overdrage Forfærdigelsen af dem — vi staa i den Henseende flet ikke tilbage — lige saa godt som man kan bygge dem i nordtyske Havne. Man maa absolut kunne bygge dem ogsaa her, hvor vi ere fuldt saa godt i Stand til at udføre Arbeider af den Natur. Dette siger jeg ikke alene af Hensyn til, at man paa den Maade sandsynligvis vil faae Baadene billigere, eller til, at man derved, hvad jo ikke har en saa ringe Betydning, kan skaffe Arbeide til en Del af vore danske Haandværkere, men der er et andet Hensyn, som ogsaa maa tages i Betragtning. Torpedobaadene fordrer et særdeles dygtigt og kyndigt Maskinpersonale og i et betydeligt Antal, naar Baadens Antal selv forøges. Nu er det vist, at vi til Flaadens Tjeneste have særdeles duelige Folk, men Spørgsmaalet er, om Antallet er tilstrækkeligt. Det er kun ved, at man bygger og forfærdiger Maskiner og Baade i Landet selv, og særlig ved, at man forfærdiger Maskinerne her, at man tilveiebringer en Stok af Folk, som man kan vente med Nytte at kunne anvende i Krigstid til saadanne Baade. Det er saaledes fra alle Sider seet, baade fra Økonomien og med Hensyn til, hvad der er af Vigtighed for Materiellet i Tilfælde af Krig, og med Hensyn til Personalet, der behøves, at jeg anser det for at være af den største Vigtighed, at man begynder med Bygningen af disse Fartøier her i Landet. Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig.

Marineministeren (N a v n): Med Hensyn til det foreliggende Forslag vil jeg gjøre